

Respons

Irak: Makhmour distrikt - sikkerhetsrelaterte forhold per oktober 2016

- Har peshmerga-styrkene nå full kontroll i Makhmour distrikt?
- Er det rapportert om sikkerhetshendelser i distriktet, i så fall hva slags og med hvilket omfang?
- I hvilken grad har peshmerga/irakiske sikkerhetsstyrker sikret en buffer utenfor Makhmour distrikt?
- Er distriktet nå like trygt og rolig som resten av Erbil provins?

Har peshmerga-styrkene nå full kontroll i Makhmour distrikt?

I henhold til ISWs situasjonskart fra 31. oktober (ISW 2016), har kurdisk peshmerga (tilhørende KDP) kontrollen over store deler av Makhmour distrikt,¹ også Makhmour by. Peshmerga-styrkenes kontrollområde strekker seg sammenhengende nordover til den øvrige delen av Erbil provins, og henger fysisk sammen med denne.

Et par kilometer vestover fra byen begynner en del av distriktet der peshmerga og den irakiske regjeringens hærstyrker² deler på kontrollen. Det skal dessuten befinne seg en sunni-arabisk stammemilits i det samme området (ISW 2016)

ISIL har kontroll over en del av distriktet i sør, ca. 15-16 km sør for Makhmour by.

Styrker fra Folkemobiliseringsenhetene (PMU) er i henhold til ISWs kart (2016) ikke til stede i distriktet.

---

¹ Makhmour distrikt hører formelt inn under den irakiske regjeringens myndighet, men befinner seg de facto under KRGs myndighet, etter at det kom under deres faktiske kontroll i forbindelse med at det daværende irakiske regimet falt i 2003 (Kane 2011, s. 17). Opprinnelig hørte distriktet inn under Erbil provins, men ble i 1996 overført til Ninewa provins av det daværende regimet. KRG har som ambisjon å inkorporere det i Kurdistanregionen gjennom en folkeavstemning (UNHCR 2007). På mange nye kart er distriktet tegnet inn i Erbil provins, noe som kan skyldes at det i praksis styres fra Erbil. Distriktets formelle status er imidlertid fortsatt uavklart

² Også kalt irakiske sikkerhetsstyrker.

Er det rapportert om sikkerhetshendelser i distriktet, i så fall hva slags og med hvilket omfang?

Det rapporteres om at ISIL har lagt igjen store mengder hjemmelagde bomber (IED) på steder de har trukket seg tilbake fra i distriktet (Riugendijk 2015). Landinfo har ikke opplysninger om hvor langt man har kommet med å fjerne disse. Man må kunne forvente at ISIL vil bruke samme taktikk i de delene av distriktet de ennå holder, dersom de skulle bli drevet ut av disse også.

Ellers så har Iraq Body Count (IBC 2016) meldt om et anslag mot politi i mars i år, der tre eller fire politimenn omkom. IBC har for øvrig ikke meldt om sikkerhetshendelser i Makhmour i juni og juli. Deres oversikter er ført frem til 31. juli. IBC rapporterer bare sivile tap, og regner politi som sivile.

Informasjonen som vi har lagt frem her, er ikke en uttømmende oversikt over antallet sikkerhetshendelser, men sier noe om hva det rapporteres om.

I hvilken grad har peshmerga/irakiske sikkerhetsstyrker sikret en buffer utenfor Makhmour distrikt?

De irakiske regjeringsstyrkene skal per juli ha tatt samtlige landsbyer i Hajj Ali-området sørvest i distriktet, ifølge nettavisen The National³ (2016). Regjeringsstyrkene begynte å ankomme i februar og tok opp posisjoner langs fronten, i samordning med peshmerga-styrkene (Rudaw 2016). Området ser nå ut til å tjene som et oppmarsjområde for irakiske hærstyrker som skal delta i offensiven som er innledet mot Mosul (se Neuhof 2016).

Så sent som i august var det kamper om Makhmour by mellom peshmerga og ISIL. Peshmerga overtok til slutt byen i midten av august, etter at innbyggerne hadde flyktet som følge av rakettbombardement fra ISIL og kamper for øvrig (Khahel & Vickery 2016).

Det er vanskelig for oss å fastslå om terrenget mellom Makhmour by og ISIL-kontrollert område nå tjener som en buffersone. For oss fremstår dette terrenget som å bli brukt som et oppmarsjområde for store hærstyrker i de pågående militære operasjonene mot Mosul. Nærheten til linjene mot ISIL kan muligens medføre mer beskytning derfra i tiden fremover. Slik sett fremstår dette terrenget som labilt der man muligens kan påregne ytterligere krigshandlinger.

Er distriktet nå like trygt og rolig som resten av Erbil provins?

Det ble tidligere rapportert at væpnede grupper var så godt som fraværende fra Makhmour distrikt (NCCI 2010). I 2014 ble distriktet så delvis overtatt av ISIL, for deretter raskt å bli gjenerobret av peshmerga. Situasjonen etterlot ødeleggelser på infrastruktur, matforsyning, helsevesen og næringsliv (KRG 2014). Det har også vært rapportert om at det er blitt brukt giftgass som våpen i distriktet (Wright 2016; BBC 2015). Internflukten fra deler av distriktet har vært betydelig.

Etter peshmergaens overtakelse begynte de av innbyggerne som er i kampdyktig alder, å komme tilbake, primært for å forsterke forsvaret av byen (Neuhof 2016). Ifølge IOMs IDP-oversikt fra oktober har 2818 familier (16 908 personer) returnert til Makhmour distrikt, og da

---

³ Denne nettavisen er basert i De forente arabiske emirater (FAE).

til sine opprinnelige hjem (IOM 2016, s. 10-11). IOM understreker samtidig at de ikke kan uttale seg om hvilken tilstand hjemmene befinner seg i, eller hvorvidt returbevegelsene er permanente eller på en midlertidig basis.

Ved Gwer nordøst i Makhmour-distriktet har ISIL hatt sin korteste rekkevidde (ca. 40 kilometer) til provinshovedstaden Erbil. Selv om ISIL nå er ute av mesteparten av distriktet, kan distriktet neppe sies å ha en tilsvarende stabilitet som resten av Erbil provins, der ISIL hele tiden har vært forhindret fra å gjøre fremstøt, og det ellers ikke har vært noen krigshandlinger.

Til forskjell fra resten av Erbil har Makhmour distrikt en betydelig andel arabisk befolkning (25 %), i henhold til informasjon fra KRG (2016). Andelen kan godt være høyere da pålitelig statistikk ikke foreligger, og KRG av politiske grunner kan ha interesse i å stipulere andelen lavt. Den etnisk blandete befolkningen kan tilføre området et element av spenning som skiller det fra de overveiende kurdisk befolkede delene av provinsen.

Om Landinfos responser

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos responser er basert på opplysninger fra nøye utvalgte informasjonskilder, og kan bygge på både skriftlig og muntlig kildemateriale. Opplysningene er behandlet i henhold til [anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon](#) og [Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse](#).

En respons er et svar på konkrete spørsmål som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo, og er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema. Responsene er utarbeidet innenfor korte frister, og kildegrunlaget er ikke alltid like bredt som i våre temanotater.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

Referanser

Skriftlige kilder

- BBC (2015, 14. august). IS suspected of chemical arms attack on Kurds in Iraq. *BBC*. Tilgjengelig fra <http://www.bbc.com/news/world-middle-east-33922493> [lastet ned 1. november 2016]
- IBC, dvs. Iraq Body Count (2016, 31. mars). *Database, Incidents. 3-4 policemen by suicide car bomb in Makhmour, southeast of Mosul*. Oxford: IBC. Tilgjengelig fra <https://www.iraqbodycount.org/database/incidents/a4206> [lastet ned 1. november 2016]
- IOM (2016, oktober). *Displacement Tracking Matrix DTM Round 56 - October 2016*. Bagdad: IOM. Tilgjengelig fra http://iraqdtm.iom.int/Downloads/DTM%202016/October%202016/Round%2056%20-13%20October%202016/Round56_Report_English_2016_October_13_IOM_DTM.pdf [lastet ned 1. november 2016]
- ISW, dvs. Institute for the Study of War (2016, 31. oktober). *The Campaign for Mosul*. Washington D.C.: ISW. Tilgjengelig fra <http://iswresearch.blogspot.no/2016/10/the-campaign-for-mosul-october-29-31.html> [lastet ned 1. november 2016]

Respons Irak: Makhmour distrikt – sikkerhetsrelaterte forhold per oktober 2016

- Kane, S. (2011). *Iraq's Disputed Territories. Peaceworks No. 69*. Washington D.C.: United States Institute for Peace. Tilgjengelig fra <http://www.usip.org/sites/default/files/resources/PW69.pdf> [lastet ned 1. november 2016]
- Khahel, S. & Vickery, M. (2016, 18. august). Battle for Makhmour: a frontline in Iraq's latest war. *Middle East Eye*. Tilgjengelig fra <http://www.middleeasteye.net/news/battle-makhmour-frontline-iraq-s-latest-war-147748868> [lastet ned 1. november 2016]
- KRG, dvs. Kurdistan Regional Government (2014, 2. september). *KRG departments and institutions resume work in Makhmour*. Erbil: KRG. Tilgjengelig fra <http://cabinet.gov.krd/a/d.aspx?s=040000&l=12&a=52135> [lastet ned 1. november 2016]
- The National (2016, 5. juli). Iraqi Shiite militia may have kidnapped 900 civilians and executed at least 49. *The National*. Tilgjengelig fra <http://www.thenational.ae/world/middle-east/iraqi-shiite-militia-may-have-kidnapped-900-civilians-and-executed-at-least-49> [lastet ned 1. november 2016]
- NCCI, dvs. NGO Coordination Committee for Iraq (2010, desember). *Ninewa Governorate Profile*. Bagdad: NCCI. Tilgjengelig fra http://www.ncciraq.org/images/infobygov/NCCI_Ninewa_Governorate_Profile.pdf [lastet ned 1. november 2016]
- Neuhof, S. (2016, 15. oktober). In run-up to fight for Mosul, groups jostle for position in post-IS Iraq. *Middle East Eye*. Tilgjengelig fra <http://www.middleeasteye.net/news/iraq-turkey-mosul-hashd-militia-islamic-state-732824769> [lastet ned 1. november 2016]
- Rudaw (2016, 11. februar). Iraqi Army forces arrive in Makhmour. *Rudaw*. Tilgjengelig fra <http://rudaw.net/english/kurdistan/110220162> [lastet ned 1. november 2016]
- Riugendijk, J. (2015, 8. februar). Peshmerga Units Clear Explosives Laid by ISIS. *Transterra Media*. Tilgjengelig fra <https://www.transterramedia.com/media/56847> [lastet ned 1. november 2016]
- UNHCE (2007, september). *Governorate Assessment Report – Erbil Governorate*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig via UNHCR Refworld <http://www.refworld.org/pdfid/471f4c9c0.pdf> [lastet ned 1. november 2016]
- Wright, R. (2016, 29. mars). On the American Front Line against ISIS. *The New Yorker*. Tilgjengelig fra <http://www.newyorker.com/news/news-desk/on-the-american-front-line-against-isis> [lastet ned 1. november 2016]

© Landinfo 2016

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.